

สอนเด็กให้เป็นคนดี

คำนิยาม

ถ้าเด็กทั้งหมดเป็นคนดี

เด็กทุกคนมีศักยภาพที่จะเป็นคนดี

เพราะเขาเกิดมาพร้อมกับสิ่งที่มีค่าที่สุด และวิจิตรที่สุดในจักรวาล คือเซลล์สมอง ๑๐๐,๐๐๐ ล้านตัว ที่สามารถถักทอกันเป็นโปรแกรมแห่งความดี

โปรแกรมในสมองของเด็ก ก็มีส่วนคล้ายโปรแกรมในเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมของเครื่องคอมพิวเตอร์เขียนขึ้นอย่างละเอียด โดยผู้เชี่ยวชาญเขียนโปรแกรม เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานได้อย่างเหลือเชื่อ

โปรแกรมในสมองของมนุษย์เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคนรอบข้าง

ถ้าเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจ ที่ผู้ใหญ่ทำกับเด็ก เครือข่ายใยประสาทก็จะเบ้ผิดรูปผิดร่าง เกิดเป็นโปรแกรมพฤติกรรมทางลบ ก่อความทุกข์ให้ตนเองและผู้อื่น

ถ้าเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงเป็นเหตุเป็นผล ที่ผู้ใหญ่มีกับเด็ก เครือข่ายใยประสาทก็จะถักทอกันเป็นโปรแกรมแห่งความเป็นเหตุเป็นผล ก่อให้เกิดปัญญา ความดีและความสุข ความดีเกิดจากความ เป็นเหตุเป็นผล ความเป็นเหตุผลนี้บางที่ทางพุทธเรียกว่าธรรมะ

การใช้อำนาจคือการขาดเหตุผล

ฉะนั้น การเลี้ยงเด็กให้เป็นคนดี ไม่ว่าจะ เป็นโดยพ่อแม่ พี่น้อง ครูพี่เลี้ยง หรือใครก็ตาม คือปฏิสัมพันธ์ที่ดีหรือการเรียนรู้ระหว่างกัน เด็กเรียนรู้จากผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เรียนรู้

จากเด็ก เมื่อเป็นการเรียนรู้ก็ไม่ใช่การใช้อำนาจ อำนาจทำให้เกิดการบีบคั้นทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การบีบคั้นคือความทุกข์ เมื่อการเลี้ยงเด็กเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ใช้อำนาจ แต่เป็นการเรียนรู้ การเรียนรู้จึงเป็นความสุข เพราะการเรียนรู้ให้อิสระภาพที่จะเติบโต

การเลี้ยงดูเด็กที่ดีจึงเป็นเครื่องมือการพัฒนาผู้ใหญ่อย่างดียิ่ง และมีแรงจูงใจสูง เพราะเด็กเป็นที่รักของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ และผู้ใหญ่โดยทั่วไป ถ้าการเลี้ยงดูเด็กที่ดีเป็นเครื่องทำให้ผู้เลี้ยงกลายเป็นคนดีและมีความสุข นอกเหนือไปจากทำให้เด็กเป็นคนดี ถ้าเป็นเช่นนี้เราก็น่าจะสามารทำให้การเลี้ยงดูเด็กเป็นเครื่องเรียนรู้ของคนทั้งสังคม

เมื่อคนทั้งสังคมเห็นว่าเด็ก ๆ ไม่ว่าจะเป็นลูกของใคร ล้วนเป็นลูกของเรา แล้วพากันช่วยให้เด็ก ๆ ทุกคนได้รับการเลี้ยงดูที่ดี การที่เด็กทั้งหมดจะเป็นคนดีก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้

หนังสือเล่มนี้ “สอนเด็กให้เป็นคนดี” เกิดจากจิตใจอันประเสริฐของคน ๒ คน **หนึ่ง** คือครู Annie Fox ที่ใช้ความรู้และประสบการณ์เรียบเรียงหนังสือชื่อ Teaching Kids to Be Good People : Progressive Parenting for the 21st Century ซึ่งมีตัวอย่างปฏิสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กอย่างเป็นรูปธรรม อย่างหลากหลาย **หนึ่ง** คือ ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่แห่งยุค ซึ่งเมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้ก็มี ความประทับใจ และความที่เป็น blogger ผู้ขยัน ผู้ซึ่งเมื่อเรียนรู้เรื่องอะไรดี ๆ ก็ blog แทบทุกวัน เพื่อแบ่งปันขยายการรับรู้สิ่งดี ๆ ออกไป จึงถ่ายทอดหลักการสำคัญ ๆ ของหนังสือเล่มนี้ออกเป็นภาษาไทยผ่านบล็อกเป็นตอน ๆ แล้วรวบรวมมาเป็นหนังสือเล่มนี้ ซึ่งจัดพิมพ์เผยแพร่โดยมูลนิธิสยามกัมมาจล ซึ่งมีคุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร เป็นผู้จัดการ โดยตั้งใจจะเผยแพร่ให้กว้างขวางที่สุด เพราะมูลนิธิสยามกัมมาจลได้กลายเป็นสถาบันที่เอาจริงเอาจังในเรื่องส่งเสริมการเรียนรู้

โดยที่การเรียนรู้ที่ถูกต้องเป็นเครื่องปลดปล่อยมนุษย์ไปสู่อิสรภาพ ความสุข
ความดี และความงาม หวังว่าความปรารถนาดีของผู้เรียบเรียง ผู้แปล และผู้จัดพิมพ์
หนังสือเล่มนี้ จะก่อให้เกิดความบังดาลใจแก่มหาชนโดยกว้างขวาง ว่าการเรียนรู้ที่ดี
เป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุดของมนุษย์ และเป็นหน้าที่ของเราทุกคนที่จะแสวงหา และช่วยให้
เพื่อนมนุษย์ได้พบการเรียนรู้ที่ดีอันประเสริฐนี้

ประเวศ วะสี

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๗